אידישע נייעס פון יענער זייט ים

ער איז אוועק אין מיליטער, האט זיין חבר פארכאפט זיין ווייב...

אין ביאליסטאק האט פאסירט אזא געשיכטע:

דער ביאליסטאקער יונגערמאן ב., אין א פאר חדשים נאך דער חתונה אוועק אין מיליטער־דינסט און איבערגעלאזען זיין יונג ווייבעל וואוינען אין זייער דירה.

אין זיכען חדשים ארום ווען ב. איז געקומען קיין ביאליסטאק אויף א פאר טעג אורלויב, האט ער ביים ארייננעהן אין אוועגס אין שטוב, געטראפען זיצענדיג זיינעם א חבר.

דער מאן האט געפרעגט זיין חבר, צי ער קומט אפט, האט יענער געענטפערט אז יא.

ווען דער זייגער איז געווארען 12 האט ער געבעטען זיין חבר, ער זאל שוין געהן אהיים. אבער אנשטאט אוועקצוגעהן האט ער ארויסגעכאפט ביים זעלבן דעם באגעגעט און איהם גאר געהייסען ארויסנעהן פון שטוב. יענער האט ניט געוואלט מאכען קיין לייטישע געלעכטערס און האט זיין חבר אפגעטרעטען, אוועקפאהרענדיג צוריק אין פאלק.

מיט א קורצער צייט צוריק, ווען ב. איז געקומען פון מיליטער, איז ער שוין ניט פארפאהרען אין שטוב, נאר ער האט גלייך געשיקט זיין יונגער ווייבעל א שמש צום רב.

די גט־צערעמאניע איז גלייך דורכגעפיהרט געווארען. אבער א פאר טעג נאכ'ן גט, האט דער גרוש פון פארדרוס שטארק צושלאגען אויפ'ן גאס זיין געזעגן ווייב, ווען מען האט געמוזט אוועקפיהרען אין אירישען שפיטאל.

פון די זעלבסטמארדען אין פוילען

אונזערע לעזער הערען אפט וועגען די זעלבסטמארדען פון די אידען אין פוילען. האראריסענד זענען אפט די געשיכטעס וועגען די זעלבסטמארדען. א סך געשיכטעס פארהיילט מען צוליעב גרויס ענגסט נפש. פיעל פון די זעלבסטמערדער טוען אלץ, אז מען זאל ניט וויסען ווער זיי זענען.

אט שרייבט מען איצט וועגען אזא געהיימניספולען מארד פון א אידען אין וואשילקאווע ביי ביאליסטאק.

פארטאג ווען מ'האט געעפענט דעם גרויסען בית־מדרש אין וואשילקאווע, האט מען געפונען הענגענדיג שוין א טויטען, א אידישען יונגענמאן, אין עלטער פון 29—27 יאהר, איבער די טרעפלאך וואס פיהרען צו דער ווייבערישער שולה.

וועגען דעם פאל האט מען זיך באלד דערוואוסט אין גאנצען שטעדטעל, און אלע זענען געלאפען קוקען ווער עס איז דער זעלבסטמערדער, ווייל מען האט ניט געפונען ביי איהם קיין שום דאקומענטען.

קיינער האט איהם אבער ניט דערענט, ווייל ער איז ניט געווען קיין וואשילקאווער.

דער שטעדטעלשער פאליציי־קאמענדאנט האט אנגעהויבען די אויספאהרשונג, אבער ער האט אויך ניט געפונען דערגעהן ווער דער זעלבסטמערדער איז.

לויט'ן אויסזעהן האט מען זיך משער געווען, אז ער איז א ביאליסטאקער „קבוצניק".

ער איז געווען אנגעטאן אין א לאנגער קאפאטע, אונטען א טלית קטן און א נארטעל. דער פנים באוואסקען מיט בלאנדע האר. דער חוט זיינער, א טונקעל גרויער, איז געלעגען אויף א טרעפעל.

דער פאליציי קאמענדאנט האט איהם ניט געלאזען אראפנעהמען פון דער תליה ערשט ביז צוויי א זייגער, ווען ס'איז אנגעקומען אויף דעם אן ערלויבעניש פון אויספאהרשונגס־ריכטער.

די פארשטעהער פון ביאליסטאקער „קבוץ" זענען געפאהרען ספעציעל קיין וואשילקאווע, כדי זיך צו דערוויסען צי ס'איז טאקע א „קבוצניק", ווי זיי האבען אבער פעסטגעשטעלט, האט ער קיינמאל ניט געלערענט אין הינען „קבוץ".

70 יעהריגער אידישער בעל־מלאכה פון לובלין באווייזט וואס ער קען...

פון לובלין מעלדעט מען וועגען פאלגענדער אינטערעסאנטער געשיכטע:

דער 70 יעהריגער לובלינער אידישער בלעכער־מייסטער ישעיה באט, אין מיט עטליכע חדשים צוריק אוועק אין מאניסטראם, כדי לויט די נייע פאראר־נונגען ארויסצונעהמען א האנטווערקער־קארטע. מען האט איהם אזא קארטע ארויסגעגעבען און גלייכצייטיג האט מען איהם אויפמערקזאם געמאכט אויך אין צעד, אז ער וועט זיך מוזען שטעלען צום עקזאמען. אנ'ערש וועט ער ניט טארען האלטען קיין געזעלען.

דער 70 יעהריגער ישעיה וועט זיך אלזא דארפען עקזאמינירען (אויף פוי־ליש!) אויב ער איז גענוג אין די רוי־שטאפען, וואס האבען א שייכות צו בלעכעריי. מסתמא אויך פון וואנען בלעך שטאמט. אביסעל ווייסענשאפט וועגען גרובען, מאשינען, און פארוואס זאל א בלעכער ניט וויסען וועגען געשיכטע פון רוי־שטאפען בכלל, וועגען דער בלעכעריי־בראנשע אויף הער וועלט. דער 70 יעהריגער זקן וועט זיך דארפען באווייזען אויך מיט א שריפטליכער אינטעליגענץ, אנדערש קאן מען דאך אזא איינעם ניט אנפארטרויען צו האלטען א איינעל און איהם לערנען די בלעכעריי־מלאכה.

אין דער אלטער אוועק און באשלא־סען צו באווייזען, אז אהן א עקזאמען אויף פוילש וועט ער אפשר ניט טארען האלטען קיין לערן־איינגעל, זאל אבער די וועלט וויסען, אז ער, דער אלטער אידישער בלעכער ישעיה באט איז ניט עפעס קיין פארטאטש, נאך אן אמת'ער בעל־מלאכה!

האט ער גענומען בלעך, א האמער, און נאך עטליכע וואכען ארבייט האט ער מיט דער האנט אויסגעהאקט א גרויסען קונסט פארטרעט פון מארשאל פילסודסקי באפוצט מיט שעהנע פינסטערלערישע ארנא־מענטען. ער האט דעם פארטרעט געווי־זען א קריסטליכען אינזשעניער. יענער איז געווארען ענטציקט און האט געוואלט ביי איהם אפקויפען דאס בילד. דער אל־טער בלעכער האט אבער אפגעלעהנט, אז ער וועט דאס בילד פאר קיין שום געלט ניט פארקויפען. ער האט עס געמאכט א מתנה דעם פוילישען מארשאל פילסוד־סקי, און ער וועט עס איהם אליין אוועק־פיהרען קיין ווארשא אין בעלווערער.

אבער וואו נעהמט מען אויף א ביי־לעט קיין ווארשא? אין בעלווערער איז ער זיכער, וועט מען איהם אריינלאזען, ווייל ער וועט מקטנעהמען א צייגניש פון שטייער־אמט, אז ער באצאהלט אלע שטייערען, און פון דער פאליציי — אז ער איז ניט קיין פארטייאישער.

דער לובלינער וואיוואדא האט אויס־גענומען דעם אלטען אידישען בלעכער. דער וואיוואדא און א רייכער העכערע בעאמטע האבען זיך נאר שטארק פאר־אינטערעסירט מיט'ן פארטרעט און אויס־געדריקט זייער פארוואונדערונג, וואס די הענט פון א 70 יאהריגען בעל־מלאכה האבען באוויזען אויסצוהאקען אזא קונסט פארטרעט.

איצט איז דער אלטער ישעיה פאר־שוין א אידענע פון 51 יאהר, און קאן דערביבער אזא באליידיגונג ניט פארשווי־נען.

בעת'ן פראצעס האט דער אנגעקלאגטער ראזענדארף ערקלערהרט, אז די גאנ־צע געשיכטע איז א ליגען, און די דאס איז בלויז א נקמה נעגען איהם פאר די ארויסבאקומענע עסקמיסיע.

דער פארטיידיגער פון אנגעקלאגטען האט אנגעוויזען, אז עס איז שווער צו גלויבען אין די פאקטען, ווייל אזא יונגער בחור, ווי עס איז דער אנגעקלאגטער, האט זיכער ניט געצווינגען צו דער 51 יעה־ריגער אידענע, און די גאנצע „ראמאנ־טיש רעוויזיע" איז בלויז א פארדרוס פון איהר פאנטאזיע, אויס נקמה פאר דער צוגעפסק'ענטער עקסמיסיע.

דאס נעריכט האט איינגעפונען, אז מען קאן ניט גלויבען דער אידענע, און דעם פראצעס איינגאנצען מבטל געמאכט.

א מאן וואס האט איבערגע־לאזט צוויי אלמנות

אין רעראפצייע פון וואַרשאווער „היינט" איז געקומען דער 17 יעהריגער שאול קידעל פון קאליער און איבערגע־געפען פאלגענדע געשיכטע:

אין יאהר 1913 האט מען זיין פא־טער, מאנעס קידעל, גענומען צום רוסי־שען מיליטער. און ווען ער איז אוועקגע־פאהרען האט ער איבערגעלאזט זיין פרוי מיט א דריי טאגיג קינד, דאס הייסט מיט איהם, שאול'ן.

ווען עס האט אויסגעבראכען די זעלט־מלחמה האט מען קידעל'ן אוועק־געשיקט אויפ'ן פראנט, און פון דאן אן האט די פאמיליע פון איהם מעהר ניט געהערט. מיט בערך א יאהר צוריק האט דער בחור זיך געווענדעט צו א רייהע רבנים וועגען אויפזוכען זיין פאטער, צווי־שען אנדערע האט ער זיך געווענדעט צום בערסאנער רב, הרב בצלאל פערמאנסקי.

און אט האט דער בחור באקומען א ברעף פון דעם בערסאנער רב, אז ביים איבערקומען דעם אויסצאהלונגס־בוך פאר אלמנות, האט ער געפונען דעם נאמען קידעל. ער האט גלייך געשיקט רופען די אלמנה, און עס האט זיך ארויסגעוויזען, אז מאנעס קידעל איז אין יאהר 1917 פארוואונדעט געווארען, צוליעב וואס ער איז באפרייט געווארען פון רייענסט. באלד דערנאך האט ער חתונה געהאט מיט א מיידעל. אין יאהר 1922 איז אבער קי־דעל געשטארבען און ער האט איבערגע־לאזט א פרוי מיט א מיידעלע פון 4 יאהר.

דער בחור בעט דערביבער, מען זאל שרייבען אז ער זוכט זיין שוועסטער, סא־ניע קידעל, פון זיין פאטער'ס צוויטען ווייב, און ער בעט איהר זי זאל איהם שרייבען, צי ווייסט זי, וואס עס האט זיין טאטען געצווונגען חתונה צו האבען מיט איהר מאמען.

ער האט באנקראטירט האט מען איהם ארויס־גענומען פון קבר...

פון וואַרשא שרייבט מען וועגען פאל־גענדער כאראקטעריסטישען פאל:

מיט א פאר חדשים צוריק איז אין וואַרשא געשטארבען א גרויסער גביר, ברוך יהודא מולמאן. די קהלה האט דאן פארלאנגט פון זיין משפחה 30 טויזענט לאלטעס קבורה געלט.

אזוי ווי די פאמיליע האט דאן פונקט ניט געהאט קיין קאסע געלט, האט מען דער קהלה געגעבען וועקסלען אויף דער דאזיגער סומע.

אין משך פון עטליכע חדשים זענען אלע וועקסלען געגאנגען פראטעסט, און די ווענדונגען פון דער קהלה, אז דער חוב זאל רעגולירט ווערען האט ניט געבראכט צו קיין רעזולטאט.

די קהלה האט זיך דערביבער געווענ־דעט מיט א בקשה צו דער ענטשפרעכענ־דער מאכט, אז זי זאל דערלויבען דעם רייכען מת „עקסמיטירען" פונ'ם רייכען קבר אין אריסן.

די מאכט האט דערויף מסכים גע־ווען, און דער מת וועט טאקע אויסגע־גראבען און אריבערגעפיהרט ווערען אין אן אנדער קבר אויפ'ן גייעם בית עולם אין וואַרשא.

א גרויסע אויפטו פונ'ם „ארט" אין לאדז

לאדז איז דער גרעסטער אינדוס־טריעלער צענטער אין פוילען. אויך פאר־מאגט לאדז די גרעסטע צאהל אידישע אינדוסטריעלע אונטערנעהמונגען און אי־דישע פאבריק ארבייטער. לאדז איז דער הויפט צענטער פון די אידישע וועבער. מחמת דעם פארנעהמט לאדז זעהר א וויכטיגען פלאץ אין דער טעטיגקייט פון דעם „ארט". דער „ארט" האלט אויס אין לאדז א היבשע צאהל טרייד־סקולס און מוסטער פאבריקען.

איצט האט דער „ארט" מיט דער הילף פון דעם פארלאק „געצייג פאמפיין" אין אמעריקע איינגעשטעלט אין לאדז א קאאפעראטיווע לוין־וועבעריי פאר אי־דישע ארבייטער.

דער „ארט" האט איינגעקויפט 23 ערשט קלאסיגע מעכאנישע וועב־שטולען מיט אלע הילף־מאשינעס, ווי שערעריי, שפול און טרייב מאשינעס און זיי פאר־קויפט צו אידישע האנטווערער, וואס גע־הען איבער צו מעכאנישער ארבייט.

די ראזיגע פאבריק, ווערט געפיהרט אויף קאאפעראטיווע יסודות. דאס־איז אבער ניט קיין פראדוציר קאאפעראטיוו, נאר א לוין וועבעריי וואו עס ווערען אנ־גענומען פרעמדע ארבייט אויף לוין. אויף אזא אופן געפינען אידישע ארבייטער א פעסטען באדען פאר זייער עקזיסטענץ. אויך דארף מען געדיינקען, אז דער „ארט" אליין וועט די ראזיגע פאבריק ניט פיהרען. דער „ארט" האט אָרגאני־זירט די פאבריק און די ארבייטער. דאס איבעריגע נעהערט צו די ארבייטער אליין.

א 51 יעהריגע אידענע טראכט אויס א מעשה וועגען א „ראמאנטישער" רעוויזיע

פון וואַרשא שרייבט מען וועגען אזא געשיכטע:

די 51 יעהריגע ליבע זיידמאן האט געוואוינט אלס סובלאקאטארקע ביים 25 יעהריגער בחור יחיאל ראזענדארף אויף פראנצישקאנער גאס. אזוי ווי די פרוי זיידמאן איז שולדיג געווען פאר עטליכע מאנאטען דירה־געלט, האט ראזענדארף זי אנגעקלאגט אין גערעכט און געפאר־דערט אן עקסמיסיע. גלייכצייטיג האט די סובלאקאטארקע דערלאנגט אין גע־ריכט אן אנקלאגע געגען ראזענדארף'ן, אז ער האט זי שענדליך באליידיגט.

אין דער אנקלאגע האט די 51 יעה־ריגע אידענע דערצעהלט פאלגענדע גע־שיכטע:

אין דער דירה וואו זי וואוינט אין פארפאלגען געווארען דער שליסעל פון א טיר. ראזענדארף האט אלזא חושד גע־ווען די סובלאקאטארקע, אז זי האט דעם שליסעל באהאלטען. וועלענדיג דאך פא־קען דעם שליסעל (דערצעהלט ווייטער די אידענע) איז ראזענדארף צו צו איהר בעט 5 אויגער פארטאג ווען זי איז גע־שלאפען, און דורכגעפיהרט אין בעט א גענויע רעוויזיע. דערביי האט ער ניט געשוינט איהר פרזיען ווירדע.

דער דאזיגער בחור — האט די סוב־לאקאטארקע פארענדיגט איהר אנקלאגע — האט געמוזט פארגעסען, אז זי איז פארלאזט זיך ניט אויף א בלויז א ווערטל שענדליכען אין די פאקטען, ווייל עס איז אלעס אויפגעקומען אין גאנצען מבטל געמאכט.

Interior New Essex Challenger Touring Sedan

Increased leg-room, wider, deeper seats, modernistically designed instrument panel and fittings, new unique three-spoke steering control wheel, hardware of design to conform to the decorative motif, disappearing rear window curtain, and extra wide doors which allow easy and graceful entrance or exit are among the many features which Essex engineers have built into the New Essex Challenger Touring Sedan to increase riding ease and comfort.

זויער מאגנען

ווערט שנעל פארזיסט

בלויז א גערוכלאזע דאזע פון פילופס מילק אף מאגנעזיא אין וואסער. דאס איז אן אלקאלי. עפעקטיוו, דאר אונשעדליך. עס איז נעזונד דער סטענדארד אנטאסיר פאר 50 יאר. צווישען דאקטוירים איבער ראל. איין לעפעל וועט תיכף נייטראליזי־רען א סך מאל אזוי פיעל עסיד. עס איז דער ריכטיגער וועג, דער שנעלערער, פאר־גענינגענהער און ווירקאמער וועג צו פאר־ניכטען דעם איבעריגען עסיד. דער מאגען וועדט זום. דאס שמערץ פארשווינדט. איר זענט ווידער צופריעדען אין פינף מינוט.

פארלאזט זיך ניט אויף באסטקע מע־טאדען. נעמט אויס דעם בעסטען וועג וואס איז. ווערדעקט געווארען דורך די פיעלע יאהרען פון זוכען. דאס איז פילופס מילק אף מאגנעזיא.

וויס זיכער צו קריגען די עכטע פילופס מילק אף מאגנעזיא וואס ווערט פארשריי־בען פון דאקטוירים פאר 50 יאר צו אויס־בעפעלען איבעריגען עסיד. יעדעס פלע־שעל עכטהאלט פולע דירעקציעס — אין יעדען דראגסטאר.

סטאפ מיינט סטאפען

די סטאפ סאינס אויף די גאסען און האיזועים זענען פאר אייער פראטעק־ציע. זיי באשיצען אייך און אלע אנדערע דרייווערס בלויז אויף אזוי פיעל וויפיעל איר פאלגט זיי אויס.

עס איז פארען א סטאפ סאין אין יעדען אינטערסעקשאן פון א סך אנדערע הויפט האי־וועיס און גאסען. זייט זיכער אז איר זאלט זיי אויס־פאלגען. אייב ניט, אין אן עקסידענט טרעפט, זענט איר פראנטוואטליך.

איר קאנט זיך ניט פארלאזען אויף אנדערע דרייווערס. בעת איר קאנט אויספאלגען דאס געזעץ. אפשטעלענדיג פולשטענדיג אייער קאר. דארפט איר אויך זיין זעהר פארזיכטיג. בעת איר פארט ארויס אין דעם טרעפיק־שטראם אויף דער הויפט האי־וועי.

דער שליסעל פון זיכערקייט

אויף דער קינג'ס האי־וועי

און אויף אלע וועגען און גאסען איז.

CARE
COURTESY
COMMON
SENSE

Highway Safety Committee

The HON. GEO. S. HENRY, Chairman

GLORIOUS
KAWARTHA
LAKES

פצעזאן שעהנע לייקס. באזעצט מיט אינזלען, צ'יען זיך איבער 150 מייל, ניבען יעדע סארט פארווייילונג פאר דעם זומער באזוכער. כאפען פיש אין די גרעסערע לייקס פאר קליינע בעסס און מאסקינאנג. בעת אין די קלע־נערע טייכען קאן מען כאפען אנדערע פישען.

א סך באקוועמע און ניט־טייערע האָ טעלעז און באָרדינג הייזער.

באַבסעידישאַ, לינדסי און פיטער־באָרא. די טויערען צו דיזען וואונדערבאַ־רען גענעגט זענען בלויז א קורצער וועג פון טאָראָנטאָ — אויסגעצייכענט פאר א „ווייק־ענד" אדער א לענגערען באזוך. באקוועמע טרעין באדיענונג דעם גאנצען יאר. מיט ספעציעלען ווייק־ענד טרעין צו לינדסי און באַבסעידישאַ פון יוני 14 ביז אויגוסט 30.

פאר מוזע אינפאָרמאציע ריך ווענדען צו די טאָראָנטאָ מיידעס אפיסעס: טעל. פאס. בילדינג, קינג און יאנג סט. טעל. עלגין 1261, יונגען דעפאָס, עלגין 8231, ראיאל יארק האטעל, עד. 3434, אדער ביי יעדען טיקעט אגענט פון

CANADIAN PACIFIC

French Line
אייראפא—מענעדע

אויב איהר ווילט ברענגען אייערע קרובים אדער פריינט פון אייראפא, נעהמט אין אנבאטראכט די מעלות פון באנוצען זיך מיט דער פראנצויזישער לינע. בארא זיך מיט אונזער נאהענטסטען אידישען אגענט פאר פרייזען און איינצעלהייטען.

כשרע קיך
ווייגען גענעסען מיט
די פראנצויזען
הויפט שפיס:
53 ריטשמאנד וו.
TORONTO ONT.

Canadian Pacific TO EUROPE

שיפסקארטען
פארהרט נאך יוראפ
דורך די
קענעדיען פאסיפיק שיפען
דירעקטע שיפסקארטען, נאך און פון פוי־לען, רומעניען, ליטא, לאטוויא, עסטרייך, דייטשלאנד, איטאליען, יוגא־סלאוויע, אונגארן, פראנקרייך און בעלגיען. יעדער אימי־גראנט ווייסט דאס די קענעדיען פאסי־פיק ניט פערוויס אין צופריעדענהייט, נאכדעם ווען ביי אונזערע אויטאָרא־זירטי לאקאלע אגענטען.

דושיי. ב. מעקעי
נענעראל אגענט — פאסאזשיר דעפארטמענט.
1 קינג סטריט איסט, טאָראָנטאָ
עדעלייד 2105.

טעג-טאג! געדענקט די יתומים טעג-טאג!

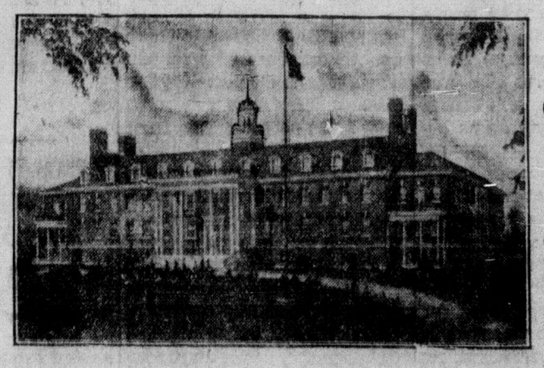

מארגען יוני 21-טען

לאיעל טרו בלו און ארענדזש היים

עס זענען איצט פאראן 151 קליינע קינדער ווערען אויפגעהאלטען און דערצייגען. די אינסטי־טוציע איז ניט סעקטאנטיש. און אפען פאר אלעמען. פופציג פראצענט פון די עלף הונדערט קינדער וואס זענען געהאלפען געווארען זענען זייערע עלטערן ניט געווען ארענדזשמען.

גיט מיט א פולער האנט!